

24.4.2017

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.firami-sampalahti@minedu.fi

Lausuntopyyntöne 16.3.2017: OKM/10/010/2017

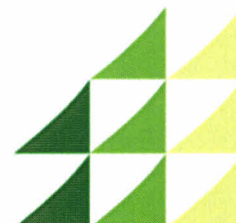
**LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE
KULTTUURIPERINNÖN YHTEISKUNNALLISESTA MERKITYKSESTÄ TEHDYN
EUROOPAN NEUVOSTON PUITEYLEISSOPIMUKSEN HYVÄKSYMISESTÄ JA
LAIKSI SEN LAINSÄÄDÄNNÖNALAAN KUULUVIEN MÄÄRÄYSTEN
VAOIMAANSAATTAMISESTA**

Metsähallitus on tutustunut lausunnolla olevaan hallituksen esitykseen eduskunnalle kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehdyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Farossa, Portugalissa lokakuussa 2005 allekirjoitettavaksi avatun kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä tehdyn Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen.

Yleissopimus on innovatiivinen, kaikista aiemmin solmituista sopimuksista poikkeava, koska se nostaa kohteiden sijaan keskiöön yksilöt ja yhteisöt. Se korostaa aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä yhteisenä ja arvokkaana voimavarana. Päähuomio ei kohdistu kulttuuriperinnön suojeluun, vaan siihen kuka voi osallistua kulttuuriperinnön määrittelyyn ja miten kulttuuriperintö voi toimia yhteisenä voimavarana. Yleissopimus ei luo täytäntöönpanokelpoisia oikeuksia eikä sen voimaansaattaminen edellytä välittömiä lainsäädäntömuutoksia.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

24.4.2017

Metsähallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa**Sopimuksen sisältö ja suhde lainsäädäntöön**

Metsähallitus pitää merkittävänä sopimukseen liittyviä määrittelyjä kulttuuriperinnöstä ja kulttuuriperintöyhteisöistä, joita ei aiemmin ole ollut Suomen lainsäädännössä sopimuksen kuvaamassa tarkoituksessa. Sopimuksen kulttuuriperintö määrittely on Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla luonteva, sillä se sisältää kulttuurivaikuttiset luontotyypit (perinnebiotoopit). Määrittely tekee näkyväksi myös saamelaisen maiseman sellaiset kulttuurikohteet, joissa ei ole rakenteita tai niiden jäännöksiä.

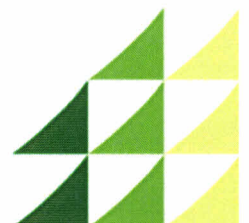
Sopimuksen merkitys yhteyskunnalle ja inhimilliselle kehitykselle

Sopimus velvoittaa yleisellä tasolla osapuolia hyödyntämään kulttuuriperintöä siten, että ympäristön suunnittelussa integroidaan eri lähestymistavat ja haetaan tasapainoa ympäristöä koskevien näkökulmien välillä sekä siten, että edistetään korkealaatuista suunnittelua. Yleissopimuksen tarkoittama yksilöiden ja yhteisöjen oikeus hyötyä kulttuuriperinnöstä parantaa ihmisten valmiuksia vaikuttaa elinympäristönsä laatuun ja osallistua sen rikastuttamiseen. Tällainen suunnittelu on Metsähallituksessa normaalia suunnittelukäytäntöä, jota toteutetaan eri suunnittelutasoilla tasoilla luonnonvarasuunnittelusta yksittäisten toimenpiteiden suunnitteluun. Metsähallitus tekee myös sopimuksen tarkoittamaa paikallista yhteistyötä saamelaiskulttuurin turvaamisessa. Metsähallitus soveltaa Akwe': Kon ohjeistusta saamelaisten kotiseutualuetta koskevassa suunnittelussa yhdessä saamelaiskäräjien kanssa.

Metsähallituksen toiminta-ajatuksena on metsien monikäyttö, jossa kulttuuriset arvot otetaan huomioon. Metsien käytön historian esilletuominen lisää myös ymmärrystä metsien taloudelliselle hyödyntämiselle. Metsähallituksen tavanomaisessa metsien käytön suunnittelussa otetaan kulttuuriperintö huomioon pyrkimällä säilyttämään kaikki kulttuuriperintökohteet.

Metsähallitus on ottanut inventoinneissaan käyttöön lainsuojaamia kohteita laajemman inventointitavoitteen. Metsähallituksen hallinnassa olevissa monikäyttömetsissä ja suojelualueilla on inventoinneissa dokumentoitu arkeologisia kohteita kiviautisista kohteista toisen maailmansodan ja 1960-luvun metsätöiden kohteisiin. Metsähallitus toteutti valtakunnallisen kulttuuriperintökohteiden inventoinnin vuosina 2010-2015, mikä oli laajin koskaan Suomessa tehty kulttuuriperintökohteiden inventointi. Samassa yhteydessä henkilöstöä koulutettiin tunnistamaan kohteita ja huomioimaan ne metsätaloustoimenpiteiden toteutuksessa. Paikallisten henkilöiden havainnot on mahdollisuuksien mukaan käyty tarkistamassa ja viety Metsähallituksen tietojärjestelmiin. Metsähallituksessa on myös kehitetty kulttuuriperintökohteisiin soveltuvia puustonkäsittelymenetelmiä

Eräillä luontopalveluiden hallinnassa olevilla historiakohteilla on seurattu niiden tuottamia paikallistaloudellisia vaikutuksia. Kohteiden kestävä käytön varmistamiseksi Metsähallituksen historia kohteille on laadittu kestävä matkailun periaatteet.

24.4.2017

Yhteinen vastuu kulttuuriperinnöstä ja julkisesta osallistumisesta

Metsähallitus on tarjonnut kansalaisille mahdollisuuden osallistua hallinnassaan olevien alueiden kulttuuriperinnön hoitoon talkoiden ja muun vapaaehtoistoiminnan kautta. Kansalaiset tekevät tuhansia talkootyötunteja WWF, Luonnonsuojeluliitto ja kotiseutujärjestöjen kautta. Erittäin tärkeää on myös Rikosseuraamusviraston kanssa tehtävä yhteistyö, avolaitosvankien panos kulttuuriperinnön vaalimiselle on merkittävä erällä kohteilla jopa keskeinen hoidon voimavara.

Lopuksi

Faron sopimus on keskeisiä Euroopan neuvoston kulttuuriperintösopimuksia. Sen kansallinen hyväksyminen on yksi valtioneuvoston hyväksymään kulttuuriympäristöstrategiaan 2014-20 kirjatuista toimenpiteistä. Sopimuksen ratifiointi on Metsähallituksen näkökulmasta erittäin kannatettava asia.

Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Lausunnosta lisätietoja antaa tarvittaessa kehitysjohtaja Tapio Pouta puh. 0400 295 909, tapio.pouta@metsa.fi.

Pentti Hyttinen
Pääjohtaja

